

Het was me het weekje wel. 'Hou vol' schreef iemand in de sneeuw. Een webcam registreerde dit. Het beeld werd massaal verspreid. Dat was een broodnodige opkikker tijdens deze avond en week vol onrust. 'Hou vol hou vast' zingen Suzan en Freek. De oproep past goed in deze voor veel mensen moeilijke tijd. 'Hou vol' was ook de rode draad door het bodemnieuws van afgelopen week. Heb je wel eens van het woord 'grondstoffenvoorzieningszekerheid' gehoord? Je snapt natuurlijk waarover het gaat, maar om dat nou boven een brief te zetten. Dat deed demissionair staatssecretaris Van Veldhoven op 25 januari wel in haar brief aan de Tweede Kamer. De brief gaat over kunstgrasvelden en het gebruik van instrooi materiaal. De staatssecretaris erkent de milieuproblemen met het rubbergranulaat. Dat wordt geproduceerd door het vermalen van autobanden. Het is al even bekend dat er allerlei schadelijke stoffen uit het rubbergranulaat spoelen. CE Delft heeft een onderzoek gedaan naar de 'duurzaamheidsuitdagingen' van kunstgras sportvelden. Daarin wordt helder over het vaak onzorgvuldige beheer en de milieugevolgen daarvan gesproken. Vanuit de Europese Unie zullen ons voorstellen bereiken om te stoppen met het gebruik van schadelijk instrooi materiaal. De staatssecretaris kondigt aan hiermee in te stemmen. In 2030 zou de situatie in Nederland genormaliseerd moeten zijn. We hebben lang moeten wachten voordat de staatssecretaris dit standpunt innam. En het is volhouden tot 2030 totdat maatregelen zijn genomen. Afgelopen donderdag zat ik aan de buis gekluisterd om de uitzending van Zembla over de staat van landbouwgronden te zien. Voor de uitzending werd op de sociale media al volop gespeculeerd over de inhoud, en sommigen hadden hun oordeel al geveld. Ik was onder de indruk van de bevoegdheid van onderzoeker Jeroen Onrust, ook wel bekend als de wormenman. Jeroen wees op het belang van de rode worm voor de bodemvruchtbaarheid. Onder invloed van veel mest en bestrijdingsmiddelen leggen deze wormen het loodje. Ook boeren die waren overgegaan op minder intensieve en meer biologische teelt kwamen aan het woord. Zij vertelden over hun moeilijkheden bij het verkrijgen van financiering. Toch hebben ze doorgezet.

En vrijdag was het de beurt aan de Rechtbank in Den Haag. Er volgde een unieke uitspraak in een geschil tussen vier boeren uit Nigeria en oliemaatschappij Shell. Door het lekken van olie zo'n vijftien jaar geleden werden hun akkers en visvijvers onbruikbaar en sindsdien lijden zij schade. De rechter ging in op het ontstaan van de verontreiniging, de reactie daarop en de sanering. De verontreiniging is wellicht ontstaan door sabotage, maar een bewijs daarvoor is niet geleverd. Volgens de Nigeriaanse wetgeving is Shell daarom toch aansprakelijk voor de risico's, waaruit een schadevergoeding aan de boeren voortvloeit. De rechter vond dat Shell laat heeft ingegrepen. Shell beriep zich op vele valse meldingen en de weigerachtigheid van de lokale gemeenschap om medewerkers toe te laten. De rechter ging hier niet in mee en beval Shell om een lekdetectiesysteem aan te brengen, zodat onmiddellijk duidelijk is of sprake is van lekkage of niet. De rechter vond dat Shell adequaat had gesaneerd, omdat na afloop de interventiewaarde niet meer werd overschreden. Wel maakte de rechter gewag van een restverontreiniging, waarvan de gevolgen bij het vaststellen van de schadevergoeding moeten worden betrokken. De uitspraak van de rechter leidde tot teleurstelling bij Shell, maar tot vreugde bij de getroffen boeren en bij Milieudefensie die zich hiervoor jaren hebben ingespannen.

Volhouden dus. En draai dat lied van Suzan en Freek, of de oorspronkelijke versie van BLØF.

Hou vol hou vast.

*Er is altijd nog m'n arm die om je heen past.
En altijd nog m'n schouder die je recht houdt,
Al is het maar voor even.*